

Bezpieczeństwo w UE

Unia Europejska realizuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, dzięki czemu na arenie międzynarodowej może wywierać o wiele większy wpływ na wydarzenia światowe, niż gdyby każde z państw członkowskich działało w pojedynkę. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB) jest jednym z obszarów współpracy międzyrządowej, który obejmuje wszelkie dziedziny polityki zagranicznej i ogół kwestii dotyczących bezpieczeństwa Unii. Częścią WPZiB jest Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony (WPBiO), której znaczenie w ostatnich latach wzrasta. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony zapewnia UE zdolność operacyjną, która jest oparta na środkach cywilnych i wojskowych.

Celem unijnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa jest:

- chronienie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego,
- wspieranie współpracy międzynarodowej,
- krzewienie i umacnianie,
- demokracji,
- praworządności,
- poszanowania praw człowieka i podstawowych swobód.

Unia Europejska dba o bezpieczeństwo swoich obywateli podejmując działania w zakresie ochrony granic zewnętrznych, polityki azylowej i imigracyjnej, sądownictwa oraz współpracy policyjnej.

Granice
zewnętrzne

Polityka
azyłowa

Polityka
imigracyjna

Współpraca
sądowa

Współpraca
policyjna

Przykłady jednostek bezpieczeństwa w UE

Granice zewnętrzne

- Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej
- System Informacyjny Schengen (SIS)
- Europejski System Nadzorowania Granic (EUROSUR)

Polityka azylowa

- Wspólny europejski system azylowy (CEAS)

Polityka imigracyjna

- Europejska Wiza Schengen

Współpraca sądowa

- Europejska Jednostka Współpracy Sądowej (EUROJUST)

Współpraca policyjna

- Europejskie Biuro Policji (EUROPOL)

Misje pokojowe

UE odgrywa ważną rolę w rozwiązywaniu wielu kwestii o znaczeniu międzynarodowym. UE wysłała misje pokojowe w wiele regionów świata dotkniętych konfliktem. W sierpniu 2008 r. przyczyniła się do zawieszenia broni między **Gruzją a Rosją**, wysłała obserwatorów mających monitorować sytuację i udzieliła pomocy humanitarnej osobom przesiedlonym w wyniku walk.

Środki interwencji

W ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony państwa członkowskie UE mogą doraźnie udostępnić swoje wojska do realizacji następujących celów:

- wspólne operacje rozbrojeniowe,
- misje humanitarne i ratunkowe,
- doradztwo wojskowe i pomoc wojskowa,
- zapobieganie konfliktom i operacje pokojowe,
- zarządzanie kryzysowe, np. zaprowadzanie pokoju oraz stabilizacja sytuacji po konflikcie.

Chociaż Unia Europejska nie posiada własnej armii, to od 2003 r. przy użyciu wojsk państw członkowskich, przeprowadziła około 30 misji cywilnych i operacji wojskowych na trzech kontynentach. Podejmowano je w odpowiedzi na różne sytuacje kryzysowe, m.in.: operacje budowania pokoju w dotkniętej tsunami Indonezji, ochrona uchodźców w Mali i w Republice Środkowej Afryki, walka z piratami u wybrzeży Somalii i Rogu Afryki. 28 maja 2018 r. Rada przyjęła konkluzje w sprawie **wzmocnienia cywilnego wymiaru wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony**. Wskazała w nich działania mające zwiększyć jego skuteczność w terenie. Określiła też, jak misje cywilne mogą pomóc w rozwiązywaniu problemów w sferze bezpieczeństwa.

UE jest także w stanie prowadzić operacje szybkiego reagowania przy pomocy grup bojowych. Od 2007 r. UE może prowadzić takie operacje przy pomocy dwóch równoległe działających grup. Każda z nich składa się z 1500 żołnierzy i przeznaczona jest do prowadzenia jednej operacji. Jeżeli zajdzie taka potrzeba, UE może rozpocząć dwie operacje niemal jednocześnie. Decyzje dotyczące tego rodzaju działań podejmowane są przez ministrów państw UE na posiedzeniach Rady UE.

UE podejmuje kolejne kroki w celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa obywateli państw członkowskich. W 2016 roku rozpoczął się proces zacieśniania współpracy państw UE w zakresie bezpieczeństwa zewnętrznego i obrony. W grudniu 2016 r. Rada Europejska zatwierdziła plan wdrażania działań w zakresie bezpieczeństwa i obrony, który wskazuje na kierunki rozwoju unijnej polityki w tej dziedzinie. Plan opiera się na globalnej strategii UE i obejmuje trzy priorytety strategiczne: reagowanie na konflikty i kryzysy zewnętrzne, budowanie zdolności partnerów oraz ochronę UE i jej obywateli. Priorytety te są realizowane poprzez następujące działania:

- uruchomienie skoordynowanego rocznego przeglądu w zakresie obronności (CARD) w celu zacieśnienia współpracy obronnej państw członkowskich - pozwoli to na lepszą kontrolę na szczeblu UE co do wydatków, krajowych inwestycji i badań naukowych w dziedzinie obronności oraz wzrost przejrzystości europejskich zdolności obronnych;
- ustanowienie stałej współpracy strukturalnej (PESCO) w celu wzmocnienia współpracy obronnej między zainteresowanymi państwami członkowskimi - uczestniczy w niej obecnie 25 państw członkowskich UE (wszystkie oprócz Danii, Malty i Wielkiej Brytanii).
- powołanie Komórki Planowania i Prowadzenia Operacji Wojskowych (MPCC) w celu poprawy struktur zarządzania kryzysowego – komórka zwiększa zdolność UE do reagowania w sposób szybszy, skuteczniejszy i bardziej spójny,
- wzmocnienie unijnych instrumentów szybkiego reagowania, w tym grup bojowych i zdolności cywilnych.

Unia Europejska znajduje się na drugim miejscu na świecie (po Stanach Zjednoczonych) pod względem wydatków na obronę. Aby środki z budżetu na obronność były wydawane efektywnie Komisja Europejska przedstawiła europejski plan działań w sektorze obrony, którego celem jest:

- zwiększenie efektywności wydatków na obronę,
- zacieśnienie unijnej współpracy obronnej,
- zbudowanie silniejszej bazy przemysłowej.

W planie przewidziano trzy kluczowe działania:

- utworzenie Europejskiego Funduszu Obronnego,
- zachęcanie do inwestycji w przemysł obronny,
- wzmocnienie jednolitego rynku obronnego.

Współpraca UE-NATO

Ważną rolę w realizacji WPBiO odgrywa współpraca UE z NATO, która została nawiązana ponad 15 lat temu. Dzięki niej powstały różnorakie narzędzia zapewniające większe bezpieczeństwo obywatelom w Europie i poza nią.

10 lipca 2018 r. UE i NATO podpisały **nową wspólną deklarację**. Daje ona wyraz wspólnej wizji tego, jak UE i NATO będą współdziałać w stawianiu czoła wspólnym zagrożeniom w zakresie bezpieczeństwa. UE i NATO zadeklarowały zacieśnienie współpracy w następujących obszarach:

- mobilność wojskowa,
- cyberbezpieczeństwo,
- zagrożenia hybrydowe,
- walki z terroryzmem,
- kobiety i bezpieczeństwo.

Punktem wyjścia dla tej deklaracji są cele **poprzedniej wspólnej deklaracji**

z lipca 2016 r. Miała ona jeszcze bardziej zacieśnić współpracę między UE i NATO w **siedmiu obszarach strategicznych**, tj.: zagrożenia hybrydowe, współpraca operacyjna

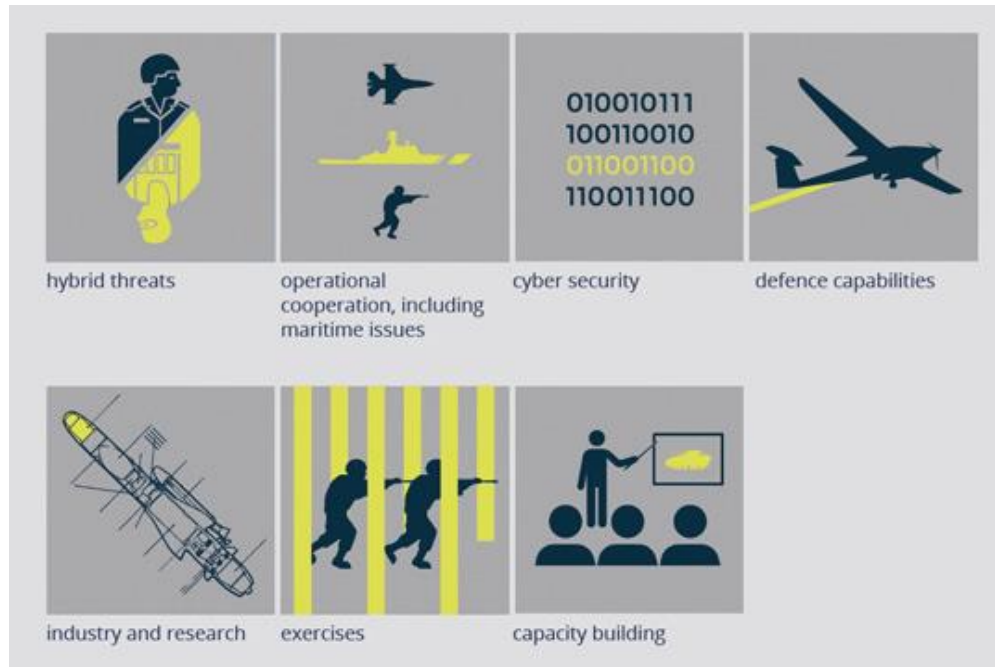
Kalendarium

10.7.2018	UE i NATO podpisują nową wspólną deklarację
28.6.2018	Przywódcy UE o dalszych krokach we współpracy w zakresie bezpieczeństwa i obrony
25.6.2018	Rada zwraca uwagę na postępy w zacieśnianiu współpracy
8.6.2018	Współpraca UE-NATO: Rada zadowolona z postępów
28.5.2018	Rada przyjmuje konkluzje w sprawie wzmocnienia cywilnego wymiaru WPBiO

Punkt Informacji Europejskiej
EUROPE DIRECT - POZNAŃ

obejmująca kwestie morskie, cyberbezpieczeństwo, zdolności obronne, przemysł i badania., skoordynowane ćwiczenia, budowa zdolności.

Wspólna deklaracja UE–NATO – obszary strategiczne

Źródło: Rada Unii Europejskiej

Źródła:

https://europa.eu/european-union/topics/foreign-security-policy_pl

<http://www.consilium.europa.eu/pl/policies/defence-security/>

[*Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej*, red. Małuszyńska E., Gruchman B., Wydawnictwo PWN, Warszawa 2012](#)

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl,

www.europa-direct.poznan.pl